

Pět minut před první třídou

Děti jsou stále ještě klidné, rodiče už začínají být nervózní. Občas utrousí něco jako: "Počkej ve škole, tam tě srovnají," tedy větu, při níž učitelkám a psychologům vstávají vlasy hrůzou na hlavě.

Příliš užítku nepřináší ani rodičovská svépomoc v podobě učení písmen a číslic. Dítě, které má z domova náskok, si v prvních týdnech či měsících udělá o škole iluzi jako o místě, kde není potřeba dávat pozor, neboť se tam vykládají věci, které on přece dávno zná. V momentě, kdy mu dojdou zásoby z domova, přichází šok - nechápe, proč je všechno najednou těžké, neví, proč by se mělo začít namáhat a soustředit. Chtějí-li tedy rodiče skutečně pomoci, měli by začít z jiného konce.

Kde to je?

Aby dítě vůbec pochopilo, co od něj učitel bude chtít, musí mít dostatečnou slovní zásobu. Začne se na něj valit množství slov, která zatím slyšelo jen zřídka: linky, řádky, učebnice a pracovní sešit, sklon, tvar, přímka atd.

Dostane se pod kulomet příslovci a předložek: na, pod, vedle, vlevo, vpravo, k, u, a je třeba ověřit, zda jim rozumí. Každá zkouška musí být hrou. Stačí vzít plyšového psa, postavit mu boudu z kostek a pak dávat dítěti, které má psa v ruce, povely: Pejsku, jdi do boudy, vylez z ní, postav se vedle ní, za ní, před ní, doprostřed, do pravého rohu boudy nalevo, napravo, od boudy, dozadu atd. Zdaleka ne všechny děti jsou schopny tyto úkoly zvládat správně a rychle za sebou – škola to však po nich bude požadovat.

Pětka z Popelky

Jako vážná mezera ve vzdělání se může ukázat neznalost klasických pohádek. Ať už dítě nastupuje na jakýkoli typ školy, je pravděpodobné, že se bude učitelka v některém výkladu o jejich znalost opírat. Je to pochopitelné, kde jinde hledat důvěrně známé příběhy? Mají-li rodiče ohledně Červené Karkulky čisté svědomí, měli by zkontrolovat ještě Smolíčka, Popelku, Jeníčka a Mařenku, Zlatovlásku, Hloupého Honzu, Hrnečku – vař, ale proklepnout by měli i Dlouhého, Širokého a Bystrozrakého. Ti všichni totiž provázejí první třídu ve slabikáři, v písance i v matematice.

Toto však není jediný důvod, proč by měl být konec prázdnin ve znamení intenzivního rodičovského čtení. Trénujeme tím pozornost a zároveň rozšiřujeme slovní zásobu.

Trénink na prázdninové dny

Tyto týdny necht' jsou zasvěceny sebeobsluze. Běda každé matce, která by ještě na konci prázdnin zavazovala svému dítěti tkaničky, zapínala knoflíky či zipy. Kdo nenaučí svého potomka, aby se sám bez problémů a rychle oblékl, umyl a najedl, ten jednoho zářijového rána zešediví. Zcela automatická musí být také sebeobsluha na toaletě. Ale bohužel není - tak zní unisono učitelek prvních tříd.

Žáček, kterého čeká 1. třída, by se měl umět představit celým jménem, znát svou adresu a věk. Měl by umět od rodičů přejít bezpečně silnici, poradit si v situaci, kdy se ztratí, vyjmenovat své příbuzné aj. Naopak je důležité nezatěžovat dítě nadbytečnými informacemi či požadavky ze strany rodičů.

O škole by měli všichni doma mluvit tak, aby se dítě do školy těšilo, nikoli aby bylo plné obav z vět typu: Počkej, ve škole tě srovnají, nebo Teď přestává všechna legrace apod. Čím radostněji bude dítě do školy chodit, tím lepší bude mít výsledky.

Slova, která by měl školák znát před nástupem do školy:

Nahoru – dolů – rovně, z kopce – do kopce, výše – níže, blízko – daleko, vpředu – uprostřed – uvnitř – vzadu, otevřít – zavřít, nalistovat, roh – strana, tady – tam, vlevo – vpravo, nad – pod.

Otázky pro prvňáčky:

V které roční době jsou Vánoce?
Proč lidé chovají včely?
Jaké barvy má česká vlajka?
Jak se jmenuje naše hlavní město?
Dlouhý, Široký a jak se jmenoval ten třetí?
Jak se jmenuje syn pana Spejbla?
Co je ve vajíčku: bílek a ...?
Které stromy rostou na zahradě?
Které stromy rostou v lese?